

Den helige Mikael's dag

Predikan 2024-09-29

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-Lutherska Kyrkan i Sverige.

Dagens ämne: Barnen och änglarna. Epistel: Uppb. 12:1–7 Evangelium: Matt. 18:1–10

I Guds, Faderns, + Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Bön: Käre himmelske Fader! Vi tackar dig att du sänder ut dina heliga änglar till hjälp och beskydd. Vi ber att du genom din helige Ande skall bevara oss och våra barn i den sanna tron till evigt liv. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Evangelium: Matt. 18:1–10.

1 Vid den tiden kom lärjungarna fram till Jesus och frågade: ”Vem är störst i himmelriket?” 2 Då kallade han till sig ett barn och ställde det mitt ibland dem 3 och sade: ”Jag säger er sanningen: Om ni inte omvänder er och blir som barnen kommer ni inte in i himmelriket. 4 Den som ödmjukar sig som det här barnet, han är den störste i himmelriket. 5 Och den som tar emot ett sådant barn i mitt namn tar emot mig. 6 Men den som förleder en av dessa små som tror på mig, för honom hade det varit bättre att få en kvarnsten hängd om halsen och bli sänkt i havets djup. 7 Ve över världen som förför! Förförelser måste komma, men ve den människa genom vilken förförelsen kommer. 8 Om din hand eller din fot förleder dig till synd, så hugg av den och kasta den ifrån dig! Det är bättre för dig att gå in i livet stympad eller halt än att ha båda händerna och båda fötterna kvar och kastas i den eviga elden. 9 Och om ditt öga förleder dig till synd, så riv ut det och kasta det ifrån dig! Det är bättre för dig att gå in i livet enögd än att ha båda ögonen kvar och kastas i det brinnande Gehenna. 10 Se till att ni inte föraktar någon enda av dessa små. Jag säger er att deras änglar i himlen alltid ser min himmelske Fars ansikte.”

Ämnet i vår evangeliebok är denna dag ”barnen och änglarna”. Detta är inte alls två helt olika ämnen. De hör istället nära samman. Jesus lär oss i vår text att det inte är de visa och kloka och framstående som skall vara vår förebild för vem som är den störste i himmelriket. Jesus ställer fram ett litet barn framför lärjungarna och säger: *”Om ni inte omvänder er och blir som barnen kommer ni inte in i himmelriket. Den som ödmjukar sig som det här barnet, han är den störste i himmelriket” (v 3f).* Här står vi inför det viktigaste i tron, inför den kristna huvudläran, inför läran om rättfärdiggörelsen genom tron allena för Jesu Kristi skull. Det är inte så att barnen är utan synd, utan tvärtom så att de i sig själva har arvsynd. Vi föds alla in i världen med detta arv från Adam. Men genom dopet och tron upptas barnen i den kristna kyrkan. Deras tro är vår förebild. Så får de del av Kristi rättfärdighet. Tron är den gåva som Gud ger barnen i dopet. Som vuxna kan vi aldrig komma längre än detta. Vi måste ständigt bli som barn som helt utan förtjänst och egen värdighet tar emot Guds gåva genom tron allena.

Sambandet med änglarna möter vi i den sista versen av predikotexten. Där säger Jesus: *”Se till att ni inte föraktar någon enda av dessa små. Jag säger er att deras änglar i himlen alltid ser min himmelske Fars ansikte” (v 10).* Så hör dopet, barnen och änglarna nära samman. Änglarna är tjänsteandar som är utsända av Gud. De gör mycket gott och förhindrar djävulens många försök att föra oss vilse. Men vi skall inte tillbedja änglarna utan endast Gud. Med avsikt är Bibeln återhållsam när det gäller en

närmare och detaljerad skildring av änglavärlden. Här finns tyvärr många onyttiga spekulationer som vi skall undvika. Det räcker att veta att änglarna är skapade av Gud och att de är andar som ständigt utför Guds befallningar. Men somliga änglar har avfallit och blivit Guds fiender. Det är djävulen (Satan) som dragit med sig en mängd änglar i sitt fall. Men Bibeln ger ingen närmare beskrivning av hur detta gick till. Däremot varnar Bibeln ständigt för djävulens alla försök att föra oss bort från tron på Kristus. Särskilt varnar Jesus oss för att förföra barnen och förakta dem som mindre värda.

Föraktet för barnen möter vi framför allt i otrons försök att förstöra barnens tro. Bakom detta ligger den onde anden, djävulen och hela hans anhang av onda andar. Först och främst vill han hindra att barnen döps och att de blir bevarade i tron. Men Gud vill att barnen skall döpas tidigt och att alla döpta barn också skall få en kristen undervisning. Ansvaret ligger först och främst på deras kristna föräldrar och på den kristna församlingen. I hemmets böner och husandakter, i psalmer och lovsånger och en biblisk katekesundervisning skall de växa till som kristna. Där detta sker är också de goda änglarna ständigt närvarande. Det är också de kristna föräldrarnas ansvar att ta med barnen till högmässan och andra gudstjänster så att de redan tidigt får vara med i syndabekännelse, lovsång och böner, trosbekännelse och att de får se hur föräldrarna tar emot den heliga nattvarden. Prästens ansvar är att troget undervisa hela församlingen i den rätta kristna läran och att se till att barn och ungdomar får en ordentlig konfirmationsundervisning innan de själva kan ta emot biktens altarets sakrament. De behöver också en konfessionell religionsundervisning, vilket den sekulariserade skolan varken kan eller får ge idag. När barnen så får både dop och biblisk undervisning gläder sig alla Guds änglar, som är utsända till de troendes tjänst. De är visserligen osynliga, men de utför ständigt som Guds tjänare sitt viktiga uppdrag.

De onda änglarna däremot söker på allt sätt att hindra Guds verk hos varje döpt, kristen människa. Petrus skriver att djävulen går som ett rytande lejon och söker vem han må uppsluka (1 Petr. 5:8). Det står: *”Var nyktra och vakna. Er fiende djävulen går omkring som ett rytande lejon och söker efter någon att sluka. Stå emot honom, orubbliga i tron, och tänk på att era bröder här i världen går igenom samma lidanden. Efter en liten tids lidande ska all nåds Gud, som har kallat er till sin eviga härlighet i Kristus, upprätta, stödja, styrka och befästa er. Hans är makten i evighet. Amen.”* (v 8–11). Som den onde ande han är försöker djävulen från första början att förstöra de små barnens tro.

Han gör det allmänt genom att locka människorna genom otro och förnekelse bort från tron. I världen sprider djävulen sina lögn om att människan är god innerst inne och att ingen frälsning behövs. Han förnekar att Gud finns och om detta inte lyckas helt och hållet förkunnar han vilseledande budskap om vem Gud är och fångar så människorna i falska religioner. Han framhåller att moderna, förståndiga människor måste hålla sig till vetenskapen. Detta är ju i sig riktigt. Sann och god vetenskap är en del av Guds skapelse, och Gud har gett oss vårt förnuft och vår tankeförmåga till att både utforska världen och sedan använda vetenskapen i mänsklighetens tjänst. Men djävulen blandar då sanning med lögn och påstår att vetenskapen har bevisat att Bibeln och kristendomen har fel. Gud kan inte ha skapat världen så som Bibeln lär, utan den vetenskapliga sanningen är att världen av sig själv har utvecklats till vad vi

idag ser under miljontals år. Detta lärs sedan i både grundskolan och på universiteten och i alla läroböcker.

Hur ska barn och ungdomar kunna stå emot detta? Djävulen sätter ju här in hela sin makt för att hindra människor att tro på Bibeln och för att få de döpta och troende barnen och ungdomarna på fall. Han intalar de vuxna att en s.k. ”objektiv religionsundervisning” är tillräcklig och god för alla människor. Däremot säger han att en *konfessionell undervisning* är farlig och bör motarbetas med kraft. Kristna läroböcker som förr användes i skolan (t.ex. David Hedegårds utmärkta böcker) blev avskaffade då staten år 1965 tillsatte en särskild granskningsgrupp för att se till att läroböckerna inte längre innehöll några trosutsagor. Om det t.ex. stod i läroboken att ”Bibeln lär att Kristus uppstod från de döda” krävde man att det då också skulle stå att ”många människor förnekar detta”. Ordförande i granskningsgruppen var en känd ateist. Detta var kulmen på en avkristning som ägt rum under mycket lång tid. Redan cirka 50 år tidigare hade Luthers lilla katekes avskaffats och ersatts av ”Kristi enkla lära”, där troslärorna tagits bort och endast moralen och etiken fanns kvar.

Att denna avkristning lyckades så väl berodde på att kyrkorna och samfunden sviktade och kompromissade. Djävulen hade där under mycket lång tid arbetat för att de kristna dogmerna – alltså lärosatserna om Gud, Treenigheten, Kristi död och uppståndelse, tron och frälsningen m.fl. – skulle förändras och förnekas i kyrkans teologi. Så infördes i kyrkorna och samfunden steg för steg den bibelkritiska, liberala teologin, vilken i sin tur påverkade tusentals präster och predikanter och därigenom också den stora mängden kyrkobesökare.

Detta skedde inte bara i vårt land utan runtom i världen. Djävulen var särskilt ivrigt verksam i de länder i västvärlden där tidigare kristendomen förkunnats med kraft, särskilt under väckelsetider. Så kunde de onda andarna genom både världens otro och kyrkans teologiska förfall förföra mängder av människor och inte minst många barn och ungdomar bort från tron.

Nu säger Jesus i vår text att de goda änglarna kämpar mot detta och beskyddar barnen: *”Deras änglar i himlen ser alltid min himmelske Fars ansikte.”* Jesus sänder en allvarlig varning till dem som vill locka människor bort från tron på honom. Han säger: *”Men den som förleder en av dessa små som tror på mig, för honom hade det varit bättre att få en kvarnsten hängd om halsen och bli sänkt i havets djup. Ve över världen som förför! Förförelser måste komma, men ve den människa genom vilken förförelsen kommer”* (v. 6f).

Guds straff över världens otro och den falska kyrkans förförelse kommer med visshet. Bibeln lär också att avfallet i sig redan är ett straff som Gud sänder på grund av den stora otacksamhet som funnits när Guds ord predikats rent och klart. Istället för att man borde tacka Gud för denna stora nåd utmålar man väckelsetiderna som mörka perioder man måste komma bort ifrån. Så ses den moderna nöjeslystnaden och det moraliska förfallet som upplysning och frigörelse från den trångsynta bibeltroheten under gångna tider. Och inom den moderna teologin är man glad över att inte längre behöva ha det man föraktfullt kallar ”fundamentalism och biblicism” utan istället en modern, historisk-kritisk syn på Bibeln, vilket sägs vara den enda ärliga, ”vetenskapliga” uppfattningen.

Men mot detta står även idag Kristus och hans stora här av änglar, av tjänsteandar som är alltigenom goda, och som utför alla Guds befallningar troget. När barnen håller på att bli förförda bort från tron *ser deras änglar den himmelske Faderns ansikte* och slår larm. Men idag frågar sig många bekymrade kristna: Hur skall vi som är så få kunna stå emot den väldiga vågen av förnekelse i vår tid? Så kommer missmodet krypande och bekännelsen vill också tystna. Då skall vi komma ihåg att detta alltid har varit Kristi kyrkas villkor. Jesus säger ju: *”Var inte rädd, du lilla hjord, för er Far har beslutat att ge er riket”* (Luk. 12:32). Många gånger stod de rätta, trogna profeterna så gott som ensamma inför mängder av ogudaktiga människor, kungar och falska profeter. De blev också förföljda och måste fly för sina liv. Somliga blev också martyrer, och kyrkans historia visar hur det i alla tider har funnits svåra förföljelser mot de kristna.

Vi skall komma ihåg att Gud är mycket starkare än alla hans fiender. De goda änglarna är också långt flera, mäktigare och klokare än djävulen själv och hans stora anhang. Även en helt ensam kristen skall veta att när han genom tron förtröstar på sin frälsare Jesus Kristus, kan ingenting rycka honom ur Guds hand. Dopets nåd står fast. En ensam bekännare kan besegra en stor, villfarande kyrka som det t.ex. skedde när Athanasius bekände sin tro på att Kristus verkligen är evig Gud och inte ett skapat väsen. Så skedde också när Luther helt ensam gick emot den mycket stora men djupt villfarande romerska påvekyrkan. Luther bekände vad Bibeln själv lär, att det endast är genom tron som en människa kan bli frälst. Den romersk-katolska kyrkan gick officiellt emot detta, och det stora Tridentinska kyrkomötet fastslog att den som tror på läran om rättfärdiggörelsen genom tron allena skall vara förbannad.

En stor tröst är det då att veta att även en ensam kristen är omgiven av en stor skara änglar, vilka är utsända av Gud. I Hebreerbrevet står det: *”Är inte änglarna andar i Guds tjänst, utsända för att hjälpa dem som ska ärva frälsningen?”* (Hebr. 12 : 14). Men Gud har inte lämnat oss ensamma. Vi har fått Guds rena och klara ord och sakrament. Vi har fått en särskild vakt från Gud i form av änglarna. När profeten Elishas lärjunge fruktade för mängden av fiender som omgav dem, tröstade profeten sin orolige lärjunge med orden:

”Var inte rädd! De som är med oss är fler än de som är med dem.” Och Elisha bad: ”Herre, öppna hans ögon så att han ser.” Då öppnade Herren tjänarens ögon, och han fick se att berget var fullt av hästar och vagnar av eld runt omkring Elisha. (2 Kon. 6 : 16f). Så skall vi idag frimodigt bekänna allt vad Guds ord lär och förtrösta på Guds löfte om frälsningen genom Kristus. Gud kommer då att leda oss och ständigt skicka ut sina änglar till stöd och tröst. Gud har också makt att leda sin kyrka och världens riken precis såsom han vill. I ett ögonblick kan han störta härskare från deras troner och förändra allting. Avgörande är då inte om vi är få eller många utan om vi håller oss till Herrens ord och löfte som säger: *”Var inte rädd, du lilla hjord, för er Far har beslutat att ge er riket”*. Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.